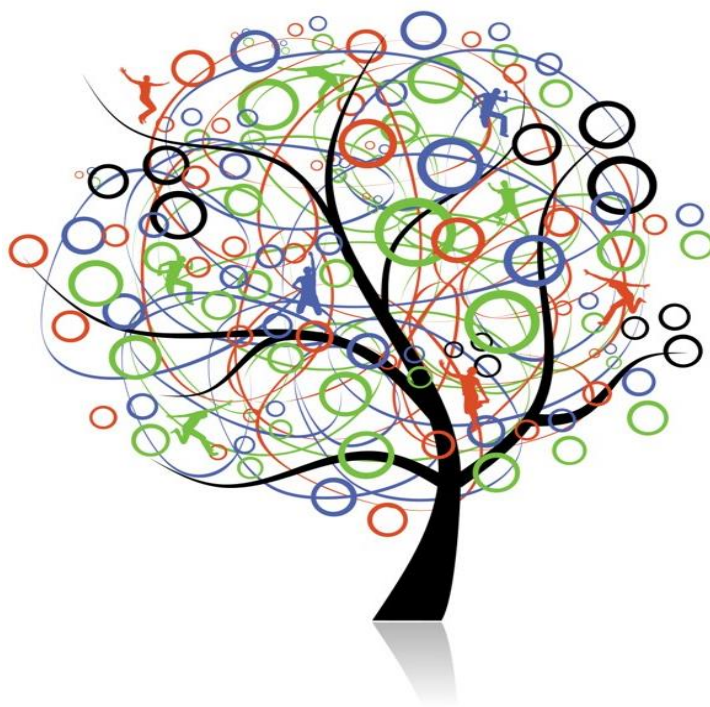

PARTNERSKAPET – TILL STÖD FÖR KUNSKAPSSTYRNING INOM SOCIALTJÄNSTEN

Verksamhetsberättelse för 2021

1 Innehåll

Partnerskapet – till stöd för kunskapsstyrning inom socialtjänsten	1
1 Innehåll	2
Verksamhetsberättelse 2021	3
2 Sammanfattning	4
Pågående samverkanspiloter.....	4
Pågående prioriterade samverkansområden	4
3 Om Partnerskapet.....	6
Vision	6
Bakgrund	6
Parterna	8
4 Mål 2021	9
Måluppfyllelse	9
5 Arbetssätt	11
Dialog – för att identifiera och prioritera behov	11
Samverkanspiloter, prioriterade samverkansområden och förstudier för nya Yrkesresor.....	11
6 Samverkanspiloter	12
SAMVERKANS PILOT TIDIGT STÖD INOM EKONOMISKT BISTÅND OCH MISSBRUK	12
7 Prioriterade samverkansområden	14
STÖD TILL INDIVIDBASERAD SYSTEMATISK UPPFÖLJNING	14
PRIORITERAT SAMVERKANSOMRÅDE - KOMMUNALT FINANSIERAD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD. 17	
PRIORITERAT SAMVERKANSOMRÅDE - Yrkesresan	20
8 Uppföljning av Partnerskapets arbete	22
9 Inriktning och planering 2022	25
Möten 2022.....	25
Arbete i samverkanspilot 2022	25
Prioriterade samverkansområden 2022	25
10 Tidigare arbete	27
Avslutade samverkanspiloter.....	27

Verksamhetsberättelse 2021

Styrgruppen för Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning i socialtjänst avger härmed följande berättelse över Partnerskapets verksamhet under perioden 1 januari 2021-31 december 2021.

Styrgruppen består av följande personer:

Representant för det nationella nätverket för regionala samverkans- och stödstrukturer, RSS:

- Eva Köpman-Hagström, verksamhetschef FoU Region Uppsala

Representant för Socialstyrelsen:

- Jenny Rehnman, avdelningschef, Avdelningen för Kunskapsstyrning för socialtjänsten

Representant från Sveriges kommuner och regioner, SKR:

- Mari Forslund, sektionschef, Avdelningen för vård och omsorg, Sektionen för kvalitet och uppföljning

Styrgruppen fastställer verksamhetsberättelsen genom beslut på ordinarie styrgruppsmöte.

2 Sammanfattning

Under 2021 har målet varit att fortsätta att i samverkan identifiera behov, initiera och driva utvecklingsarbete på områden som parterna prioriterat samt att stödja de utvecklingsarbeten som pågår i Partnerskapet.

Precis som all annan utvecklingsverksamhet som riktar sig mot hälso- och sjukvård och socialtjänst har även detta årets arbete påverkats och präglats av Covid-19. De möten som vanligtvis är långa och utformade för att utmärkas av delaktighet och dialog har till viss del kortats ner till kortare informationsmöten. RSS, SKR och myndigheternas arbete har i huvudsak fått ställas om till mer operativt arbete för att snabbt och konkret kunna vara ett stöd för verksamheterna i pandemiarbetet. Det har betytt att några av de aktiviteter som planerats inom ramen för Partnerskapets arbete har fått sättas på paus eller fått planeras om.

Arbetet under året har skett i tre parallella spår:

- 1) Dialogmöten: Två möten med parterna (RSS, Sos och SKR) där fokus varit: i) information om pågående arbete och dialog om ett förslag på en ny Pilot, ii) årsmötet för att planera inriktning och verksamhet 2022.
- 2) Samverkanspiloter: Arbete i så kallade samverkanspiloter där vi undersöker möjligheter att lösa de behov/problem som identifierats och tagits emot i Partnerskapet. Samverkanspiloter arbetar med gapanalyser och förstudier.
- 3) Prioriterade samverkansområden: Arbete i gemensamma utvecklingsprojekt som prioriterats långsiktigt av parterna.
- 4) Inom ramen för konceptet Yrkesresan har Partnerskapet tilldelats rollen att vara stöd för genomförandet av förstudier och ett genomförandestöd för ett sådant arbete har tagits fram under året.

Pågående samverkanspiloter

Tidigt stöd inom ekonomiskt bistånd och missbruk

Samverkan mellan RSS, Socialstyrelsen och SKR för att identifiera verksamt förebyggande arbete inom områdena ekonomiskt bistånd och missbruk.

Pågående prioriterade samverkansområden

Individbaserad systematisk uppföljning

Samverkan mellan Socialstyrelsen, RSS och SKR i syfte att stärka den regionala nivåns kapacitet och förmåga att stötta lokala verksamheter med individbaserad systematisk uppföljning. Fokuserar på att ta fram och fortsätta utveckla de olika stöd som identifierades som behov under samverkanspiloten.

Kommunalt finansierad hälso- och sjukvård

Samverkan mellan Socialstyrelsen, RSS och SKR i syfte att stödja genomförandet av åtgärdsplanen med sju utvecklingsområden inom kommunal hälso- och sjukvård som togs fram av samverkanspiloten och som nu integrerats med Socialstyrelsens stöd till omställningen till god och nära vård.

Yrkesresan

Partnerskapets nya roll inom Yrkesresan är att vara arena för att genomföra förstudier av nya områden för yrkesresor, vara garant för ett långvarigt och hållbart samarbete mellan aktörer som medverkar och vid behov bidra i utvecklingsarbetet samt i kvalitetssäkring och också vara arena för dialog och samverkan kring pågående utveckling och förvaltning.

3 Om Partnerskapet

Vision

Genom samverkan, dialog och samordning av initiativ bidrar Partnerskapet till behovsanpassad kunskapsutveckling och stöd för implementering så att bästa tillgängliga kunskap används.

Bakgrund

Enligt regeringens och SKR:s överenskommelse för år 2016 skulle SKR, Socialstyrelsen och de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS) i samverkan med andra centrala aktörer ta fram en modell för att säkerställa långsiktig samverkan mellan olika aktörer på olika samhällsnivåer. Aktörerna har olika ansvar med samma mål att bidra till kunskapsutveckling och stöd för evidensbaserad praktik i socialtjänsten. Gemensamt föreslog parterna ett arbete i form av ett Partnerskap – "Partnerskapet för samverkan mellan nationell nivå och de regionala samverkans- och stödstrukturerna till stöd för kunskapsutveckling i socialtjänsten och närliggande hälso- och sjukvård". Under 2019 fattade styrgruppen beslut om att förtydliga Partnerskapets inriktning mot socialtjänsten – "Partnerskapet för stöd till kunskapsstyrning inom socialtjänsten".

I planen för överenskommelsen listades följande uppgifter för Partnerskapet:

- 1) Samråda om socialtjänstens behov av kunskapsutveckling utifrån de dialoger som skett mellan Rådet för styrning med kunskap och Huvudmannagruppen samt i Nationella samverkansgruppen för kunskapsstyrning i socialtjänsten (NSK-S).
- 2) Utifrån ovanstående skapa en samlad bild av behovet av kunskapsutveckling.
- 3) Tydliggöra vilken befintlig kunskap som finns att förmedla från nationell nivå utifrån ovanstående behov.
- 4) Analysera och diskutera hur olika delar av den önskade kunskapsutvecklingen (gapet mellan den kunskap som finns och används och önskat läge) hanteras bäst: lokalt, regionalt eller nationellt och av vilken nationell aktör.
- 5) Initiera och genomföra gemensamma utvecklingsarbeten i olika former.
- 6) Vara en mottagare för lovande exempel på lokal kunskapsutveckling.
- 7) Kommunera Partnerskapets arbete och resultatet av detsamma.
- 8) Genomföra uppföljning av Partnerskapets aktiviteter och resultat av dem.

Ytterligare en punkt har tillkommit på initiativ från styrgruppen under 2018:

- 9) Att samverka med nationellt system för kunskapsstyrning för hälso- och sjukvård

Partnerskapet arbetar på flera olika sätt för att lösa dessa uppgifter, var för sig och tillsammans. Utifrån uppgifterna ovan arbetar vi på följande sätt: Vi samråder om behov genom att föreslå och diskutera nya områden för Samverkanspiloter där vi tillsätter strategiska och/eller operativa arbetsgrupper (punkt 1). I samverkanspiloten arbetar man sedan med att skapa en samlad bild av behovet (punkt 2) genom att göra en gedigen problemanalys samt att därefter göra en gapanalys (punkt 3) för att identifiera vilken kunskap som redan finns i relation till behovet. Den strategiska gruppen som leder arbetet i piloten stämmer sedan av med alla parter på ett dialogmöte där man föreslår och diskuterar hur arbetet bör bedrivas framåt (punkt 4). Om samverkan framåt bedöms som fortsatt viktigt för att lösa problemet initieras ett gemensamt utvecklingsarbete som ett prioriterat samverkansområde (punkt 5).

Det finns också möjlighet att som part i Partnerskapet föreslå att undersöka förutsättningar för nationell spridning av ett lokalt framtaget arbetssätt eller en metod (punkt 6). Även i detta fall tillsätts en samverkanspilot och en strategisk grupp för att undersöka behovet av detta samt vilka förutsättningar som finns för att genomföra och sedan också förvalta detta nationellt. Vid behov tillsätter den strategiska gruppen en eller flera operativa grupper för att genomföra aktiviteter.

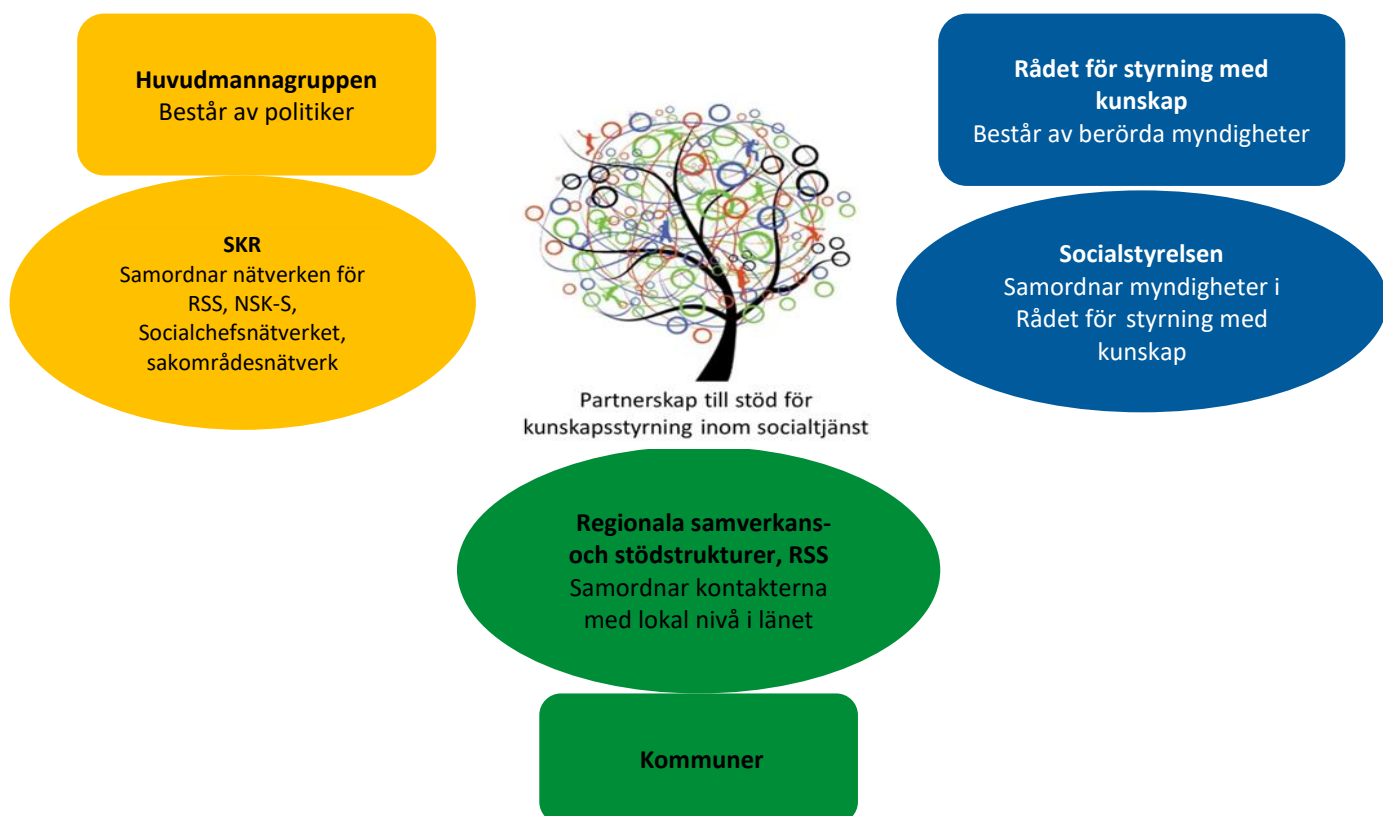
Arbetet i Samverkanspiloter som beskrivs senare illustrerar olika sätt att närma sig dessa uppgifter där vi prövar att arbeta och efter hand analyserar vilka processer som är framgångsrika.

Kunskapsguiden är den främsta kommunikationskanalen för att sprida resultatet av Partnerskapets aktiviteter (punkt 7). Där finns också information om Partnerskapet och kontaktuppgifter till alla parter.

Under 2021 har vi samverkat med Regionernas System för Kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård främst inom ramen för det prioriterade samverkansområdet "Hälso- och sjukvård som finansieras av kommuner" samt genom gemensamma kanslimöten (punkt 9).

Parterna

De parter som ingår i Partnerskapet är de Regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS), Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt Socialstyrelsen (Sos). För Partnerskapets aktiviteter och dialoger samordnar varje RSS sitt läns kommuner, SKR samordnar flera nätverk med experter i sakfrågor på nationell nivå och Sos samordnar de andra myndigheterna i Rådet för styrning med kunskap.

4 Mål 2021

1. Att vi har säkerställt en långsiktig samverkan mellan relevanta aktörer som inom ramen för sina olika uppdrag fortsätter att bidra i Partnerskapet.
2. Att Partnerskapet är förankrat internt hos respektive part.

Måluppfyllelse

Mål 1: Säkerställa långsiktig samverkan

Målet är i huvudsak uppfyllt, två RSS:er har inte undertecknat. I december 2021 fanns 22 undertecknade styr- och ledningsdokument.

Följande har undertecknat:

- Kommunal utveckling Region Jönköpings län
- Regionalt stöd socialtjänst och vård, Sörmland
- Region Västerbotten, enheten för näringsliv och samhällsbyggnad
- Enheten för hälsa och välfärd Region Dalarna
- Östergötlands Kommuner
- Fyrbodals kommunalförbund
- Skaraborgs kommunalförbund
- Göteborgsregionens kommunalförbund GR
- Region Jämtland/Härjedalen
- Socialtjänstens samverkans- och stödstruktur Kommunförbundet Västernorrland
- Boråsregionen
- Skånes kommunalförbund
- Sveriges kommuner och regioner, avdelningen för vård och omsorg
- Socialstyrelsen, avdelningen Kunskapsstyrning för socialtjänsten
- Region Kronoberg
- Region Värmland
- Region Örebro län
- Norrbottens kommuner
- Region Gotland
- Regionförbundet i Kalmar län
- Region Västmanland
- Stockholms regionala samverkans- och stödstrukturer
- Region Gävleborg
- Region Uppsala

Följande har meddelat att de avser att underteckna och deltar i Partnerskapet aktiviteter:

- Region Halland

Följande län har inte svarat om de avser att underteckna och deltar inte heller i Partnerskapets aktiviteter:

- Region Blekinge

Partnerskapet har också ett etablerat samarbete med relevanta myndigheter, som samordnas av Socialstyrelsen genom Rådet för styrning med kunskap. Dessa myndigheter medverkar och bidrar på samma villkor som parterna, men har inte tillfrågats om att skriva under styr- och ledningsdokument.

Nationella myndigheter som medverkar, förutom Socialstyrelsen:

- Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU)
- Folkhälsomyndigheten (Fhm)
- Myndigheten för delaktighet (MfD)
- E-hälsomyndigheten (Ehm)
- Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte)

Under året har en första dialog påbörjats med Myndigheten för familjerätt och föräldrastöd (MFoF) som under året ingått i Rådet för styrning med kunskap.

Mål 2: Partnerskapet är förankrat internt hos respektive part

Målet är i huvudsak uppnått.

Även 2021 har präglats av pandemi och förankring av långsiktigt utvecklingsarbete har inte kunnat prioriteras fullt ut hos parterna. Fortsatt arbete med detta mål kommer att ske under 2022.

5 Arbetssätt

Nedan beskrivs de arbetssätt som finns inom Partnerskapet

Dialog – för att identifiera och prioritera behov

I planen som togs fram för arbetet med Partnerskapet (Samverkansmodell för långsiktig kunskapsutveckling), samt i styr- och ledningsdokumentet för Partnerskapet föreslås att Partnerskapets parter ska träffas tre gånger per år och att ett av dessa möten ska vara ett årsmöte. På årsmötet 2019 beslutades att istället ses två gånger per år, men att istället ha längre möten vid dessa tillfällen. På årsmötet 2019 beslutades också att testa en ny form för erfarenhetsutbyte och lärande i form av kunskapsseminarium.

Inför varje dialogmöte finns möjlighet att ge förslag på nya områden där man identifierat behov av samverkan inom Partnerskapet. Alla parter kan lyfta in nya frågor. Mötena består av representanter för alla tre parter. Under 2020 har följande möten genomförts: 22/4, samt 15/10 som också var årsmötet.

Samverkanspiloter, prioriterade samverkansområden och förstudier för nya Yrkesresor

Samverkanspilot:

En samverkanspilot i Partnerskapet startas när ett någon av parterna lyft in ett behov eller en fråga på ett område som parterna vill samlas kring. Som stöd för arbetet i samverkan finns en processbeskrivning.

Samverkanspiloten ska resultera i förslag på utvecklingsinsatser samt svar på om det krävs fortsatt samverkan eller samordning inom ramen för Partnerskapet.

Prioriterat samverkansområde:

När en samverkanspilot visar att det finns ett fortsatt behov av samverkan eller samordning samt lämnar förslag på utvecklingsinsatser som Partnerskapet godkänner blir det ett prioriterat samverkansområde. Det betyder att Partnerskapet kommer att prioritera området långsiktigt.

Förstudier i konceptet Yrkesresan

Partnerskapet stödjer genomförandet av förstudier i konceptet Yrkesresan. Förstudien ska undersöka förutsättningar och behov av nationell gemensam kompetensutveckling inom områden i socialtjänsten och landa i ett beslutsunderlag till den nationella styrgruppen för Yrkesresan. Partnerskapet har tagit fram ett genomförandestöd för arbetet samt bidrar med resurser i arbetet.

6 Samverkanspiloter

Under 2021 har arbete i Samverkanspiloter bedrivits inom följande områden:

- Tidigt stöd inom ekonomiskt bistånd och missbruk

Nedan följer den strategiska gruppens egen sammanfattning av arbetet.

SAMVERKANS PILOT TIDIGT STÖD INOM EKONOMISKT BISTÅND OCH MISSBRUK

Bakgrund/problem beskrivning:

Socialtjänstens chefer i Stockholm har uppmärksammat behovet av att ha bättre kunskap om verk samma arbetssätt i förebyggande arbete/tidigt stöd. De insatser som ges är oftast gjorda för problem som redan har uppstått och inte som förebyggande/tidiga, vilket avspeglas i sig i de kunskapsstöd som finns.

Av delbetänkandet "Ju förr desto bättre" (SoU 2018:32) framgår att "en socialtjänst som förhindrar eller motverkar sociala problem och social utestängning innebär något mer än att socialtjänsten erbjuder enstaka förebyggande insatser. I stället handlar det om att utveckla ett nytt arbetssätt och om att integrera ett förebyggande perspektiv."

Syfte:

Syftet med samverkanspiloten Tidigt stöd är att underlätta en rättssäker, jämlik och jämställd socialtjänst där resurser delvis flyttas från nuvarande fokus på specialiserade insatser till mer tidigt stöd i syfte att förebygga långvarigt stödbehov.

Mål:

Målet med samverkanspiloten är att beslutsfattare inom socialtjänsten ska få stöd i att utveckla verksamheten från specialiserade insatser till mer tidigt stöd. Piloten ska mynna ut i en rapport som beskriver vilket tidigt stöd arbetssätt/metoder inom ekonomiskt bistånd respektive missbruk som är verk samma/verkar vara verk samma och vilka man bör fasa ut.

Samverkanspiloten ska också utmyнна i kunskapsöversikter med fokus på tidiga insatser för att motverka och förkorta behovet av ekonomiskt bistånd och förebyggande insatser inom missbruksområdet.

I den strategiska gruppen ingår:

- SKR
- Socialstyrelsen
- Göteborgsregionen
- Region Örebro län
- Stockholms stad

I den operativa gruppen ingår:

- Göteborgsregionen via FoU i väst
- Region Örebro län
- Stockholms stad

Genomförda aktiviteter 2021:

- Strategisk grupp har haft möte 5 gånger
- Två avstämningar på dialog- och årsmöte om förslag till fortsättning på piloten
- Inbjudan till kommuner att pröva former för tidigt stöd tillsammans i ett nationellt projekt inom Partnerskapet

Aktiviteter kopplade till kunskapsöversikten om missbruk

- Den operativa gruppen har haft möte 3 gånger avseende missbruksområdet
- SBU-rapport om kunskapsläget inom missbruksområdet är sammanställd och presenterat på dialogmötet.

Aktiviteter kopplade till kunskapsöversikten om ekonomiskt bistånd

Ansvariga för genomförandet är forskare och forskningsassistenter inom FoU i Väst, Göteborgsregionen. En referensgrupp har knutits till arbetet bestående av vetenskapligt sakkunniga från Stockholms universitet och SBU, samt sakkunniga som företrädar organisationer med koppling till den praktiska verksamheten (Socialstyrelsen, SKR, Socialförvaltningen Stockholms stad).

- Fyra möten med vetenskapligt sakkunniga
- Fem möten med sakkunniga som företrädare organisationer med koppling till den praktiska verksamheten.

En rapport beräknas vara klar i februari 2022.

7 Prioriterade samverkansområden

2021 har arbete bedrivits inom prioriterade samverkansområden:

- Samordning och utveckling av det nationella stödet för individbaserad systematisk uppföljning
- Samordning och utveckling av det nationella stödet för den kommunala hälso- och sjukvården.
- Genomförandet av förstudier i konceptet Yrkesresan.

Nedan följer de strategiska gruppernas, egna sammanfattning av arbetet.

STÖD TILL INDIVIDBASERAD SYSTEMATISK UPPFÖLJNING

Bakgrund/problembeskrivning:

- Fokus på evidensbaserad praktik i socialtjänst har tydliggjort behovet av ökad lokal kunskapsutveckling.
- Många aktörer efterlyser stöd till individbaserad systematisk uppföljning i syfte att utveckla lokal kunskap.
- Socialstyrelsen och SKR hade redan före Partnerskapet inlett goda samarbeten kring individbaserad systematisk uppföljning.
- Stöd för individbaserad systematisk uppföljning från såväl nationell till regional nivå, som från regional till lokal nivå, behöver fortsatt utvecklas och förstärkas.
- Förslaget till ny socialtjänstlag, i vilken det skrivs in att verksamheten ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet, understryker ytterligare behovet av individbaserad systematisk uppföljning och kunskapsutveckling.

Syfte med samverkan i Partnerskapet:

Syftet är att utveckla utformningen av det nationella stödet, för att stärka den regionala nivåns förmåga att stödja den lokala nivåns kapacitet, att med systematiskt uppföljning utveckla sin verksamhet.

Detta behöver göras i dialog med den regionala nivån, som kan fånga upp behov och förankra med den lokala nivån så att stöden kommer till nytta.

Mål med arbetet:

- Fler av de regionala stödfunktionerna kan stödja kommuner som vill bedriva lokal individbaserad systematisk uppföljning för att få kunskapsunderlag för verksamhetsutveckling
- Bättre lokal och regional kompetens/resurser kring uppföljning

- Ökad kompetens kring uppföljning kan bidra till bättre upphandling och utformning av verksamhetssystem som stödjer och underlättar uppföljning
- Nationell nivå kan lättare finna pågående arbete med individbaserad systematisk uppföljning och följa upp vissa sådana för ökad nationell kunskap

I den strategiska gruppen har följande personer ingått:

- Sirpa Virtanen, chef för socialtjänstens samverkans- och stödstrukturer, Kommunförbundet Västernorrland
- Annika Nordström, chef för FoU Socialtjänst, Region Västerbotten (fram till sommaren)
- Anna Gund, föreståndare FoU Valfärd Värmland (från september)
- Johanna Kumlin, enhetschef, Socialstyrelsen
- Mia Ledwith, samordnare, SKR

I den operativa gruppen har följande personer ingått:

- Daniel Örnberg, utvecklingsledare, FoU Socialtjänst, Region Västerbotten
- Anna Jakobsson Lund, utvecklingssamordnare, Kommunförbundet Västernorrland
- Madeleine Andersson, projektkoordinator och utredare, FoU Valfärd Värmland (från september)
- Jenny Nybom, Socialstyrelsen
- Eva-Britt Lönnback-Yilma, Socialstyrelsen
- Rose-Marie Nylander, Socialstyrelsen
- Malin Michael, handläggare, SKR

Nätverket för regionalt stöd till uppföljning och analys som SKR samordnar, har fungerat som referensgrupp för de ISU-stöd som utvecklats inom ramen för Partnerskapet. Nätverket har ISU-stödet i Partnerskapet som en stående punkt vid nätverksträffarna fyra ggr om året, dit även Socialstyrelsen bjuds in för medverkan, och har bidragit stort i arbetet genom att lyfta behov och komma med input vid utvecklingen av nya stöd.

Genomförda och planerade aktiviteter 2021:

Arbetet har bedrivits inom fyra fokusområden. Genomförda aktiviteter beskrivs under respektive område nedan.

Fler goda exempel på lokal och regional individbaserad systematisk uppföljning som lett till ny kunskap och förändringar i verksamheten

Fem nya exempel¹ tas fram och publiceras på Kunskapsguiden.se under året. Målet är att det ska finnas exempel från alla verksamhetsområden i socialtjänsten, både från myndighetsutövning/utredning och utförare/behandling. Exempel saknas i nuläget från bland annat kommunala arbetsmarknadsinsatser och kommunal hälso- och sjukvård. Flera verksamhetsexempel har också presenterats på de webinarier som har arrangerats inom ramen för SU-stödet i Partnerskapet under året. Se vidare nästa punkt.

Digitala seminarier om individbaserad systematisk uppföljning

En arbetsgrupp med representanter från de tre parterna har arrangerat och bjudit in till fyra webinarier under året. Det första genomfördes som en introduktion till individbaserad systematisk uppföljning (ISU) och har efteråt textats och publicerats för alla att ta del av på Kunskapsguiden.se. Det andra handlade om analys – hur kan en verksamhet tillsammans arbeta med analys och använda kunskap från uppföljning för verksamhetsutveckling? Det tredje handlade om kopplingen mellan kvalitetsledningssystem och individbaserad systematisk uppföljning: hur hänger det ihop? En fråga som många kommuner har lyft. Det fjärde och sista för året sker den 10 november och fokuserar på individbaserad systematisk uppföljning inom äldreomsorgen och funktionshinderområdet.

Samtliga webinarier har varit välbesökta med mellan 250-475 deltagare.

Stöd för uppföljning kopplat till IBIC inom funktionshinderområdet och äldreomsorg

Ett uppföljningsprojekt med fem deltagande verksamheter från fyra kommuner genomfördes från oktober 2020 till juni 2021. Syftet med projektet var att ge några pilotkommuner stöd för att komma igång med individbaserad systematisk uppföljning kopplat till IBIC och möjlighet att pröva vilken kunskap uppföljning kan ge, samt hur den kunskapen kan användas för att utveckla verksamheten. Projektet strävade också efter att ringa in vilka svårigheter och behov av stöd som finns för att komma igång med individbaserad systematisk uppföljning inom dessa områden.

¹ Relationsvårdsteamets arbete i Katrineholm, länsgemensam uppföljning av våldsutsatta barn i Värmland, målgruppsanalys av biståndsmottagare i Timrå, hemtjänstinsatsen social samvaro i Tierp samt avbokningar av boendestöd i Kalmar

Projektet genomfördes i sex digitala workshops, där deltagande verksamheter fick en introduktion till individbaserad systematisk uppföljning samt stöd och handledning i att själva göra en uppföljning utifrån eget valt område, kopplat till den struktur för handläggning och dokumentation, Individens Behov I Centrum (IBIC), som används inom funktionshinderområdet och äldreomsorg. SKR och Socialstyrelsen tog fram ramarna tillsammans och flera RSS:er har aktivt varit med och i ett fall även handlett den deltagande verksamheten från sitt län. Ett PM som beskriver projektet samt lärdomar och erfarenheter från det planeras skrivas under hösten. Parterna planerar ett fortsatt och utvecklat stöd till individbaserad uppföljning kopplat till IBIC inom verksamhetsområdena. Projektet har också resulterat i två goda exempel, samt att de deltagande verksamheterna bjuds in för att berätta om sina erfarenheter och lärdomar från projektet vid det sista webinariet i år.

Fortsatt stöd till kommunerna att utveckla verksamhetssystem som underlättar individbaserad systematisk uppföljning

En arbetsgrupp med representanter från alla parter har under året träffats regelbundet, där utmaningar lyfts med verksamhetssystemen och hur kommunerna kan stötta att utveckla och förbättra systemen både på kort och lång sikt.

Socialstyrelsen har under året publicerat en ny version av verktyg för individbaserad systematisk uppföljning, SUreg 2.0, på utbildningsportalen, där de finns för nedladdning utan kostnad. SU-verktygen är dels ett stöd för att registrera och sammanställa information för uppföljning på ett säkert sätt, dels stöd i hur uppföljning kan struktureras för kunna följa resultat av klienterabete.

Samverkan och samordning har också skett med andra pågående projekt hos parterna, bland annat SKR:s arbete med beställargruppen för gemensam upphandling av nästa generations verksamhetssystem och utveckling av kundgrupper inom ekonomiskt bistånd.

Initiativ har tagits till samarbete med Mittuniversitetet kring studier av upphandlingsförfaranden av verksamhetssystem och ska undersökas vidare.

PRIORITERAT SAMVERKANSOMRÅDE - KOMMUNALT FINANSIERAD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Bakgrund/problembeskrivning:

Kommunerna svarar för hälso- och sjukvård för många av de sköraste patienterna. Det gäller främst äldre och multisjuka och personer med stora funktionsnedsättningar. Många av dessa patienter har komplexa hälsoproblem. Flertalet patienter får vården i sitt ordinarie boende.

Socialstyrelsen har tagit fram en åtgärdsplan tillsammans med företrädare för RSS i piloten för kommunalt finansierad hälso- och sjukvård. Planen började

implementeras i samverkan med SKR och RSS under 2019 och arbetet har fortsatt under 2020. Under 2020 har arbetet med åtgärdsplanen integrerats med Socialstyrelsens stöd till omställningen till god och nära vård.

Syfte:

Personer med kommunal hälso- och sjukvård ska få en god vård och omsorg.

Mål:

Arbetet ska stödja samverkan mellan RSS, SKR och Socialstyrelsen så att det nationella stödet till kommunalt finansierad hälso- och sjukvård utgår från behov och förutsättningar i verksamheterna, främjar en effektiv resursanvändning och en god vård för patienterna i kommunalt finansierad hälso- och sjukvård.

I strategisk grupp ingår:

RSS/Region Kronoberg

RSS/Fyrbodals kommunalförbund

RSS/Kommunal utveckling Jönköpings län

RSS/Kommunförbundet Skåne

Sveriges kommuner och regioner

Socialstyrelsen

I övriga grupper kopplade till arbetet ingår:

I arbetet med att utveckla mål och nyckeltal för kommunalt finansierad hälso- och sjukvård har en styrgrupp inrättats med företrädare för SKR, RSS, Socialstyrelsen och EU-kommissionen.

Genomförda och planerade aktiviteter och resultat 2021:

I åtgärdsplanen för kommunalt finansierad hälso- och sjukvård enades Partnerskapet om sju prioriterade utvecklingsområden. Genomförandet av aktiviteterna är sedan 2020 samordnat med stödet till omställningen till en god och nära vård. Nedan ges en lägesbeskrivning för aktiviteter inom de olika områdena.

1. Beskrivning av de regler som styr den kommunala hälso- och sjukvården

Ett meddelandeblad publicerades hösten 2020

2. Stöd till samverkan genom kunskap om avtal och sätt att organisera verksamheten

En förstudie genomfördes 2020. Under 2021 har arbetet fokuserats på stöd till samverkan vid utskrivning från slutenvård. En workshop genomfördes i november 2021.

3. Synliggöra kommunal hälso- och sjukvård i beskrivningarna av hälso- och sjukvården

Den kommunala hälso- och sjukvården har synliggjorts under pandemin. T.ex. genom IVO:s tillsyn och Coronakommissionens granskningar.

Under 2021 har nya indikatorer publicerats för kommunal hälso- och sjukvård.

Arbetet med att utveckla det kommunala hälso- och sjukvårdsregistret har fortsatt. Data från registret finns tillgängligt på Socialstyrelsens webbplats. En framställan har lämnats till regeringen om att Socialstyrelsen behöver kunna samla KVÅ-data från privata vårdgivare till registret.

En förstudie om att ta fram en enhetsundersökning för att beskriva kommunal hemsjukvård har genomförts. En slutsats är att formen Enhetsundersökning inte är bästa sättet att samla in den önskade informationen.

Inom uppdraget att följa god och nära vård har nyckeltal och indikatorer tagits fram för att beskriva utvecklingen i vården med data för kommuner, regioner och nationellt.

4. Stöd till att utveckla mål och nyckeltal för en god kommunal hälso- och sjukvård

Arbetet med att ta fram ett stöd till kommuner att utveckla mål och nyckeltal för att styra och leda mot en kommunal hälso- och sjukvård av god kvalitet genomförs i flera steg. Inledningsvis gjordes fokusintervjuer med några kommuner i Sverige. Under 2021 har internationella erfarenheter av att styra motsvarande verksamheter kartlagts och arbetet med ett stöd till kommunerna har påbörjats. Arbetet genomförs i samarbete med EU-kommissionen och RSS/partnerskapet.

5. Kunskapsstöd för omvårdnad, prevention, rehabilitering m.m.

Arbetet med rehab har försenats på grund av pandemin. Under hösten 2021 har arbetet fortsatt med ett nytt upplägg med kunskapsstöd till hemsjukvård i tre delar. Stöd till rehabilitering i hemmet är en del. Övriga delar handlar om metoder för hälso- och sjukvård i hemmet med stöd av regionernas primärvård respektive stöd av regionernas specialiserade vård.

6. Effektiva metoder i kommunal hälso- och sjukvård, bl.a. med stöd av NR

Under 2021 har arbetet pågått med att identifiera rekommenderade åtgärder i nationella riktlinjer som kan tillämpas i kommunal hälso- och sjukvård.

7. Stöd till kompetensutveckling

Under 2020 togs en utbildning fram om KVÅ och ICF som publicerades våren 2021.

Under 2021 har en utbildning om nationella riktlinjer arbetats fram. Den beräknas att publiceras våren 2022.

Under 2021 har en utbildning om undernäring påbörjats men på grund av att visst författningsarbete behöver genomföras kommer utbildningen vara klar först 2022.

Under 2021 har poddar spelats in för att stödja omställningen till god och nära vård i kommunerna.

Så här vill fortsätta arbetet 2022:

Under 2022 vill vi fortsätta samverka kring viktiga utvecklingsfrågor för kommunal hälso- och sjukvård och stödja omställningen till god och nära vård.

En särskilt viktig fråga under 2022 blir att med stöd av EU-projektet främja utvecklingen av styrning och ledning för kommunal hälso- och sjukvård av god kvalitet.

PRIORITERAT SAMVERKANSOMRÅDE - Yrkesresan

Förstudie om funktionshinderområdet

Bakgrund

Partnerskapet har under två års tid arbetat för att undersöka förutsättningarna för gemensamma introduktions- och kompetensutvecklingsprogram för medarbetare i socialtjänsten, efter ett koncept som utvecklats av Göteborgsregionen. Samordnande part för det arbetet har varit SKR.

I november 2020 gick ett erbjudande om att ansluta sig till Yrkesresan ut till alla Sveriges kommuner. När det stod klart att projektet skulle gå att genomföra och att tillräckligt många kommuner ville vara med och finansiera utvecklingen gick också en enkät ut till anslutna kommuner där de fick möjlighet att prioritera inom vilka områden det fanns störst kompetensutvecklingsbehov och behov av en yrkesresa.

Samtidigt skapades en projektorganisation för arbetet där SKR blev projektägare. En nationell styrgrupp tillsattes där parterna i Partnerskapet finns representerade tillsammans med företrädare från lokal nivå och Adda. Partnerskapets fortsatta roll definierades enligt följande:

- stöd för att genomföra förstudier av nya områden för Yrkesresor
- vara garant för ett långvarigt och hållbart samarbete för att aktörer som medverkar bidrar vid behov i utvecklingsarbetet samt i kvalitetssäkring
- vara en arena för dialog och samverka kring pågående utveckling och förvaltning.

Kansliet för Partnerskapet har tagit fram ett genomförandestöd för genomförande av förstudierna i form av en rapportmall och ett planeringsstöd. Rapportmallen tydliggör vilka frågor som behöver besvaras inom förstudien samt vägleder hur ansvarig RSS kan ta reda på svaren. Planeringsstödet ger stöd för genomförande och planering av arbetet.

I resultatet från enkäten var det tydligt att funktionshinderområdet var högt prioriterat, både inom myndighetsutövning och utförarverksamhet. FoU Västernorrland fick av styrgruppen uppdraget att genomföra en förstudie om behov och förutsättningar för detta. Inom ramen för Partnerskapet tillskapades en strategisk och en operativ grupp för att stödja genomförande av förstudien.

Syfte med förstudien:

Syftet med förstudien är att undersöka förutsättningar och kompetensbehov både inom myndighetsutövning och utförarverksamhet inom funktionshinderområdet.

Mål:

Att ta fram ett beslutsunderlag till den nationella styrgruppen för Yrkesresan inför beslut om att utveckla nya Yrkesresor. Underlaget ska ge styrgruppen förutsättningar att fatta beslut om:

- Möjligheterna att genomföra yrkesresa/or för personal i verksamheter som möter personer med funktionsnedsättningar, som får insatser enligt LSS eller SoL samt:
- Ta ställning till om det bör vara en gemensam yrkesresa eller två separata yrkesresor utifrån nytta, behov och möjligheter.

I strategiska gruppen ingår:

- Magnus Wallinder, enhetschef Socialstyrelsen
- Anna Thomson, samordnare funktionshinderfrågor SKR
- Sirpa Virtanen, chef FoU Västernorrland
- Maria Holknekt, projektledare FoU Västernorrland

I operativa gruppen ingår:

- Maria Holknekt, projektledare FoU Västernorrland
- Anna Thomson, samordnare funktionshinderfrågor SKR
- Carina Wiström Bergstock, Socialstyrelsen
- Therese Hellman, Socialstyrelsen

Genomförda aktiviteter 2021:

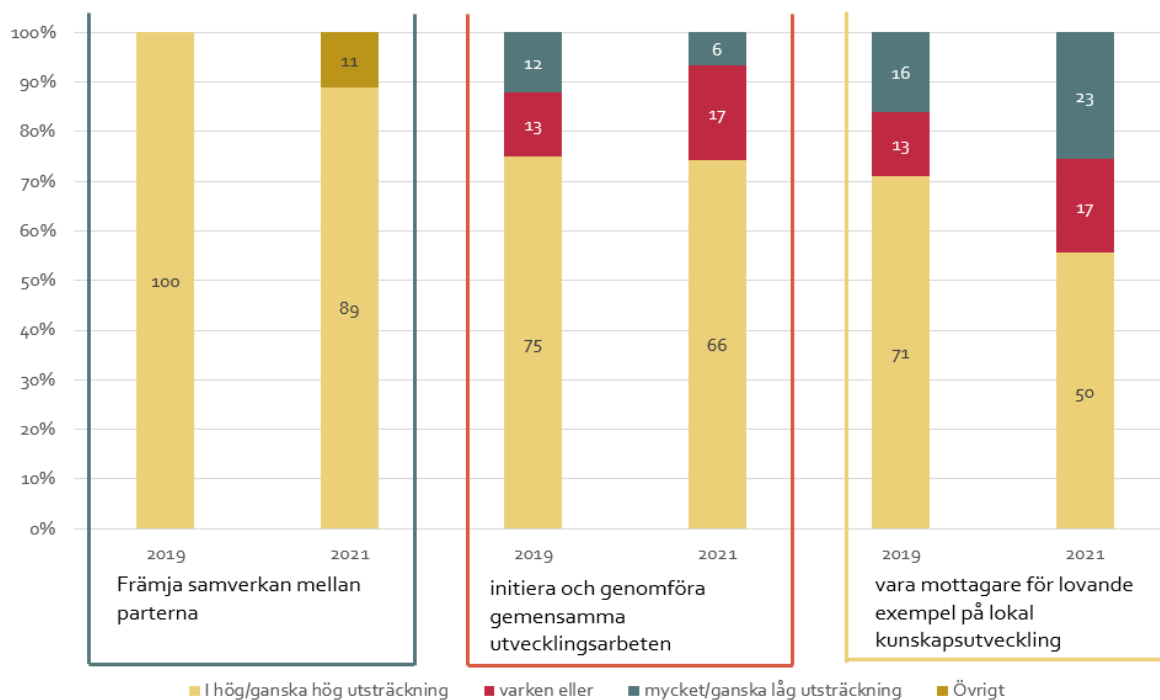
Förstudie arbetet pågår och planerar att färdigställas i januari 2022.

8 Uppföljning av Partnerskapets arbete

Partnerskapets arbete har följts upp under 2021 genom en enkät som skickades ut till samtliga parter i Partnerskapet. Enkäten bygger i stort sett på den enkät som Partnerskapet svarade på 2019, något reviderad samt med några nya frågor.

För att stämma av i vilken mån de uppgifter som formulerades i planen som togs fram under 2016 fortsatt är relevanta för Parterna ställdes frågan "I vilken utsträckning anser du att dessa uppgifter är aktuella idag?" Samma fråga ställdes även 2019.

I stort sett är uppgifterna fortfarande relevanta för Partnerskapets representanter och skillnaden från 2019 är inte utmärkande. Uppgiften med att främja samverkan mellan parterna är fortfarande viktig och aktuell. Utvecklingsområden framåt är fortsatt att skapa en samlad bild av behovet och förstärka arbetssätt för att analysera hur utvecklingsarbetet ska bedrivas.

Dialogmötena utgör basen för att identifiera, prioritera och följa upp arbetet i samverkanspiloterna och de prioriterade samverkansområdena. Därför ställdes frågan om hur upplägg och innehåll på dialogmötena uppfattades. Resultatet visar att vi har hittat en form som fungerar och att Partnerskapet önskar att mötena är en blandning av fysiska och digitala möten.

En viktig del av Partnerskapets arbete har sedan uppstarten varit att fokusera på den interna förankringen i respektive parts hemorganisation. Därför ställdes frågor om arbetssätt i hemorganisationerna. Frågan löd "Finns det arbetssätt i din organisation för att"

Område	Ja i stort sett	Ja till viss del	Nej
Medverka övergripande med att stärka samverkan genom ex. att delta i Partnerskapets möten	69 % 72 %	31 % 28 %	0 % 0 %
Avsätta resurser för arbetet i Piloter	23 % 17 %	46 % 67 %	31 % 17 %
För att förankra Partnerskapets arbete	23 % 28 %	62 % 67 %	15 % 6 %
För att identifiera behov som kan lyftas i Partnerskapet	23 % 22 %	62 % 67 %	15 % 11 %

Siffrorna i fetstil beskriver resultat från 2021 och icke-fetstil jämförelse från 2019.

Det finns ett fortsatt behov av förankringsarbete på hemmaplan hos alla organisationer, det har dock skett en viss förbättring. Utifrån dialoger på årsmötet framkom att kansliet kan stödja Partnerskapet ytterligare genom att förankra förslag på nya samverkanspiloter hos flera aktörer för att få större genomslag.

9 Inriktning och planering 2022

Möten 2022

Parterna i Partnerskapet kommer att träffas två gånger under 2022 för dialogmöte och årsmöte.

- 16-17/3
- 27/10 (Årsmöte)

Partnerskapet kommer även att avsätta en dag för ett kunskapsseminarium för att möjliggöra en fördjupad dialog om det prioriterade samverkansområdet kommunalt finansierad och bedriven hälso- och sjukvård. Regionernas system för kunskapsstyrning kommer att bjudas in till detta tillfälle. Detta planerades för föregående år (2021) men blev uppskjutet på grund av covid-19.

Arbete i samverkanspilot 2022

Tidigt stöd inom ekonomiskt bistånd och missbruk:

Arbetet färdigställs i början av 2022 gällande framtagande av en kunskapsöversikt för ekonomiskt bistånd. Ett förslag på fortsatt arbete/utveckling av piloten är framtaget av kansliet för Partnerskapet och har skickats ut till parterna i slutet av 2021. Förslaget handlar om en möjlighet för kommuner och RSS att delta i ett arbete med att testa metoder/arbetssätt för att undersöka hur en förflyttning från specialiserade till tidiga/förebyggande insatser kan ske och fungera. Uppstartsmöte och ett flertal erfarenhetsseminarier planerar att genomföras under 2022 med intresserade kommuner och RSS i samverkan med myndigheter och SKR.

Prioriterade samverkansområden 2022

Individbaserad systematisk uppföljning:

Ett prioriterat samverkansområde är, som beskrivits ovan, ett långsiktigt åtagande i Partnerskapet. Vid årsmötet för partnerskapet fattades beslut om att fortsätta arbete med fyra fokusområden inom ramen för det prioriterade samverkansområdet ISU 2022:

1. Fler goda exempel från fler verksamhetsområden på uppföljning som lett till ny kunskap och förändringar i verksamheter
2. En serie Digitala seminarier individbaserad systematisk uppföljning arrangerade av Partnerskapet
3. Utvecklat stöd för uppföljning kopplat till IBIC för äldreomsorg och funktionshinderområdet

4. Fortsatt stöd till kommunerna att utveckla verksamhetssystem som underlättar individbaserad systematisk uppföljning.

Kommunalt finansierad och bedriven hälso- och sjukvård:

Parterna i Partnerskapet bedömer att området behöver fortsatt samordnas och utvecklas och arbetet ska bidra till att det nationella stödet till kommunalt finansierad hälso- och sjukvård utgår från behov och förutsättningar i verksamheterna, främjar en effektiv resursanvändning och en god vård. Under 2022 kommer fokus ligga på att stödja framtagandet av de stöd som föreslagits i den plan som tagits fram i samverkan. Arbetet inom projektet "Mål och nyckeltal" kommer att fortsätta och planeras att avslutas under året. Partnerskapet kommer även att arrangera ett kunskapsseminarium om området med utgångspunkt i arbetet med mål och nyckeltal. Seminariet kommer att planeras tillsammans med Partnerskapet för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård.

Yrkesresan:

Flera förstudier kommer att genomföras under året inom ramen för det prioriterade samverkansområdet Nationella Yrkesresan. Under 2022 planeras att genomföra en förstudie inom området missbruk och beroende samt att påbörja en förstudie inom området äldreomsorg.

10 Tidigare arbete

Avslutade samverkanspiloter

Forskningsfrågor i socialtjänsten

Samverkan mellan Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE), Statens beredning för medicinsk och social utredning (SBU) och RSS i syfte att identifiera forskningsfrågor för socialtjänsten. Resultatet användes sedan i framtagandet av forskningsagendan för Fortes 10-åriga program för tillämpad välfärdsforskning. Avslutades 2019.

Välfärdsteknologi

Samverkan mellan Myndigheten för delaktighet (MFD), E-hälsomyndigheten (EHM), Socialstyrelsen, RSS samt SKR i syfte att utveckla ett bättre anpassat stöd för implementering av välfärdsteknik i kommunerna. Avslutades bland annat på grund av att Piloten identifierade flera olika liknande initiativ på nationell nivå med samma syfte. Avslutades 2019.

Illustrera socialtjänstens kunskapsstyrning

Samverkan mellan SKR, RSS och Socialstyrelsen i syfte att gemensamt beskriva och illustrera kunskapsstyrningssystemet för socialtjänsten. Resulterade i ett underlag som beskriver kunskapsstyrning på lokal, regional och nationell nivå. Avslutades 2018.

Individbaserad systematisk uppföljning

Samverkan mellan Socialstyrelsen, RSS och SKR i syfte att göra en gapanalys och ta fram förslag på stöd som kan stärka den regionala nivåns kapacitet och förmåga att stötta lokala verksamheter med individbaserad systematisk uppföljning. Omvandlades till prioriterat samverkansområde 2018 (se ovan).

Kommunalt finansierad/bedriven hälso- och sjukvård

Samverkan mellan Socialstyrelsen, RSS och SKR i syfte att göra en gapanalys och en åtgärdsplan för att utveckla stödet till den kommunala hälso- och sjukvården. Omvandlades till prioriterat samverkansområde 2019 (se ovan).

Nationella yrkesresor för Socialtjänstens medarbetare

Samverkan mellan SKR, Socialstyrelsen och RSS i syfte att utreda om den regionala yrkesresa som Göteborgsregionen utvecklat för sina kommuner inom området myndighetsutövning för barn och unga går att skala upp. Dels i syfte att möjliggöra för kommuner i hela landet att ta del av den befintliga yrkesresa som redan finns och

dels för att möjliggöra yrkesresor för personal inom fler områden i socialtjänsten. Omvandlades till prioriterat samverkansområde 2020 (se ovan).

Förstudie om eventuell Yrkesresan inom vård och omsorg

Samverkan mellan RSS, Socialstyrelsen och SKR i syfte att utreda behov och förutsättningar för en yrkesresa riktad till vård och omsorg. Förstudien avslutades med en rapport som beskrev både behov och förutsättningar för en yrkesresa inom området. Slutsatsen blev dock att kostnad för produktion och förvaltning av en sådan resa blev stor samt att några av de personalgrupper (legitimerad personal i kommunal hälso- och sjukvård) som skulle inrymmas inte prioriterades högst av kommunerna. Styrgruppen för Yrkesresan fattade beslut om att äldreomsorgen och funktionshinderområdet behöves utredas vidare genom ytterligare förstudier. Rapporten är ett utmärkt underlag för fortsatt arbete med dessa förstudier. Avslutades 2021.

Implementering av kunskapsstöd för spelberoende

Samverkan mellan RSS, Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten i syfte att utveckla arbetet med spelberoende i Hallands län genom att implementera nationellt framtagna kunskapsstöd och rekommendationer samt att testa en modell för implementering av dessa. Avslutades då piloten inte kunde genomföras som planerat med anledning av covid-19. Avslutades 2021.